

**14 marca 1945, Warszawa. Zeznanie Bronisława Monczki
przed Komisją Badania Zbrodni Niemieckich w Warszawie**

Komisja Badania
Zbrodni Niemieckich w Warszawie

Kopia
Przekład z [języka] polskiego

Zeznanie

MONCZKI Bronisława, ur. w 1885 r.
o rozstrzelaniu MONCZKI Stanisława, urodz[onego] w 1912 r.

Dnia 1 sierpnia 1944 roku mój syn z żoną i 4-letnim dzieckiem wracał z zajęć do domu. Wtedy od strony ulicy Targowej ukazały się niemieckie czołgi, które zaczęły ostrzeliwać ulice. Syn wraz z rodziną ukrył się w piwnicy, znajdującej się pod budynkiem seminarium prawosławnego przy ulicy Zygmuntowskiej. Po kilku minutach, wyłamawszy drzwi, wdarli się tam żandarmi i nie sprawdzając dokumentów wszystkich mężczyzn w liczbie 17, w tym także mojego syna, wyprowadzili na ulicę.

^a-Kobiety i dzieci zamknęli w piwnicy. Kiedy wyprowadzali mężczyzn, nazywali ich bandytami i, ustawiwszy ich na środku ulicy Cyryla i Metodego, ^b-rozstrzelali strzałami w potylicę z pistoletów maszynowych.^{-b, -a}

Potem postawili wartowników, żeby nikt nie przychodził pochować zabitych. ^b-Ciała leżały tak przez pięć dni.^{-b}

Dnia 5 sierpnia 1944 roku z domów przy ul. Wileńskiej wypędzili wszystkich mężczyzn i rozkazali zakopać trupy na cmentarzu koło cerkwi. W czasie pogrzebu dokumenty zabitych wyciągnięto z ich kieszeni i przekazano administratorowi cerkwi, od którego otrzymałem dokumenty syna.

Moje zeznania są zgodne z prawdą, co stwierdzam podpisem.

MONCZKA B.

Warszawa. 14.3.45 r.
Spisała: JÓZWA Anna
Potwierdza: ŚWIDERSKI

Przełożył:
Mł. lejtnant WILGOCKIJ (—)^c

Za zgodność:

CA FSB FR, nr N-21101, k. 253.
Kopia w języku rosyjskim, maszynopis.

Przypisy

- a--a Fragment oznaczony na lewym marginesie pionową linią.
- b--b Podkreślono odręcznie.
- c Podpis odręczny.